

ПРОФЕСОР ІВАН АРТЕМОВИЧ ЯШАН

20 вересня 2013 р. виповнюється 90 років з дня народження і 60 років лікарської, наукової, педагогічної і громадської діяльності доктора медичних наук, професора Івана Артемовича Яшана. І.А. Яшан народився в 1923 р. в с. Каніж Ново-Миргородського району Кіровоградської області в сім'ї селянина. В 1945-1947 рр. Іван Артемович був на військовій службі в Радянській Армії. Після демобілізації він в 1947 р. вступив до Львівського державного медичного інституту (нині - Львівський національний державний медичний університет ім. Данила Галицького), який з відзнакою закінчив в 1953 р. Свій трудовий шлях в практичній охороні здоров'я І.А. Яшан почав як отоларинголог і пов'язав подальшу свою долю з цією спеціальністю. З серпня 1953 по серпень 1957 р. він працював отоларингологом в Снігурівській районній лікарні Миколаївської області, потім з серпня 1957 по грудень 1957 р. – ординатором ЛОР-відділення Житомирської обласної лікарні.

В грудні 1957 р. Іван Артемович за конкурсом вступив до аспірантури при кафедрі оториноларингології Київського інституту вдосконалення лікарів (нині - Київська національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика), якою в той час керував проф. Олексій Сидорович Коломійченко. На цій кафедрі з 1960 по 1966 р. він працював асистентом, доцентом. В 1962 р. І.А. Яшану присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук після захисту дисертації на тему: "Прямая мобилизация стремени и фенестрация его подножной пластинки при отосклерозе". В 1965 р. Іван Артемович був затверджений у вченому званні доцента. В той час він продовжував розробку питань хірургічного втручання осіб з приглухуватістю при отосклерозі. В результаті цієї роботи І.А. Яшан в 1966 р. захистив докторську дисертацію на тему:

"Материалы к слуховосстанавливающим операциям на овальном окне у больных отосклерозом", а в 1969 р. отримав вчене звання професора. В 1966 р. за конкурсом він був обраний завідувачем кафедри оториноларингології Тернопільського державного медичного інституту (нині - Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського). В 1972-1973 навчальному році Іван Артемович завідував кафедрою оториноларингології Білоруського інституту вдосконалення лікарів (в м. Мінську), а у вересні 1973 р. знову очолив кафедру оториноларингології Тернопільського державного медичного інституту, на якій він пропрацював завідувачем, а потім професором кафедри до 2008 р.

І.А. Яшан – прекрасний лектор, педагог, досвідчений лікар-клініцист. На керіваній ним кафедрі проводяться складні хірургічні втручання, застосовуються сучасні методи діагностики і лікування при ЛОР-захворюваннях, особлива увага звертається на впровадження наукових досягнень в практику охорони здоров'я. Іван Артемович є видатним вченим, ним особисто або у співавторстві опубліковано 197 наукових і навчально-методичних робіт, з них 2 монографії і 1 підручник. Він – співавтор 2 авторських свідоцтв, 2 раціоналізаторських пропозицій, 6 планових наукових робіт кафедри. Під його керівництвом виконано 5 кандидатських дисертацій.

Перші праці І.А. Яшана присвячені отосклерозу. В подальшому він займався питаннями тимпанопластики. Зокрема, Іван Артемович запропонував 3 типи ощадливої тимпанопластики при хронічному мезотимпаніті. З цієї проблеми ним опубліковано 29 наукових праць, в тому числі 1 монографія. По проблемі тимпанопластики на кафедрі, якою керував Іван Артемович, виконано 4 дисертації (3 кандидатські і 1 докторська). Нині дослідження І.А. Яшана по проблемі

тимпаноластики успішно продовжує його син Олександр Іванович Яшан – молодий професор, завідувач кафедри, прекрасний спеціаліст, вчений, педагог.

Велику лікувальну, педагогічну і науково-дослідницьку роботу І.А. Яшан успішно поєднував з громадською діяльністю. Іван Артемович тривалий період (1966-2000 рр., з перервою в 1972-1973 навчальному році) був головою Тернопільського обласного наукового товариства отоларингологів, з 1970 по 1995 р. був членом редакційної ради “Журнала ушних, носових и горловых болезней”, а з 1996 р. і донині є членом редакційної ради “Журналу вушних, носових і горлових хвороб”, приймав активну участь у Всесоюзних, республіканських з’їздах, конференціях, симпозіумах отоларингологів. На протязі ряду років він був членом республіканської

проблемної комісії “Оториноларингологія”, входив до консультативної ради Тернопільської державної медичної академії (університету) ім. І.Я. Горбачевського.

Батьківщина по достоїнству оцінила багатогранну працю і заслуги професора І.А. Яшана, нагородивши його медалями “За доблестный труд”, “Ветеран труда”, значком “Отличнику здравоохранения”, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Нині він на заслуженому відпочинку, але не пориває контакти з кафедрою, яку він очолював в минулому.

Своє дев’яносторіччя Іван Артемович зустрічає з новими творчими планами. Вітаю Івана Артемовича Яшана зі славним ювілеєм і бажаю йому (своєму Вчителю) міцного здоров’я і подальших творчих успіхів на благо охорони здоров’я України.

***Г.С. ПРОТАСЕВИЧ – доктор медичних наук РФ, доцент,
учень ювіляра в минулому, пенсіонер нині.***